

NORDLYS.

Utkommer 2 ganger i uken

Koster frit tilsendt for et aar
4 kr. For et fjerdingaar 1 kr.

REDAKTØR: DR. ALFRED ERIKSEN.

For kundgjørelser regnes 10 øre
linjen, paa første side 15 øre.

Til Amerika
koster Nordlys 2 dollars
aaret.

NORDLYS

kan tinges:

I Vardø hos hr. Thoralf Bugge.
I Harstad hos hr. kjøpmann Si-
monsens Sparboe.
I Bodø hos hr. urmaker Johan-
sen.
I Narvik hos hr. P. N. Nylander.
Samme steds mottas avertisse-
menter og sælges løse numre
av bladet.

Desuten kan bladet tinges paa
alle landets postanstalter og i
ekspeditionen paa Karlø. Bestil-
linger ledsaket av kontingenten,
2 kr. for et halvaar, kan sendes
portofrit, naar brevene paategnes:
Avis sak. Saadanne breve maa
ikke indeholde andet end bestil-
ling av bladet.

Nordlys maa forutbetales.

Hestebytter-politik.

De faa mænd som er blet
amtsvenstreforeningen tro, har
nok følelsen av at de maa finde
paa noget for at prøve at holde
sig oppe. De har tat efter den
fremgangsmaate vi først indførte,
og som den gang vakte uvilje
hos stor-venstre, at opstille et
stedligt program. De skjønner
vel at de svenske stridsspør-
maal, egen utenriksminister og
egne konsuler, som er det ene-
ste venstre nu har igjen, vilde
være allfor tør kost at by paa.

Det forslag som er fremsat av
amtsvenstreforeningens styre, ser
slik ut:

1. Kvalfredning i den utstræk-
ning som av Tromsø amts-
ting i aar anbefalet.
2. Forbedring av havneforhol-
de og fyrbelysning samt an-
læg av telegraf og telefon,
særlig i fiskeridistrikterne.
3. Gode og tidsmæssige trans-
port- og avsetningsforhold
for fiskevarer og landbruks-
produkter.
4. Særlig hensyntaken til den
virkelige fisker og jordbruk-
er ved anbringelse av sta-
tens laanemidler samt lette-

re adgang end hittil til at
erholde disse.

5. Det almindelige kommunika-
tionsvæsens fortsatte utvik-
ling ved vejbygning og damp-
skipsfart.

I grunden er det mager nok
kost, dette ogsaa. Kvalfredning
er en sak vi ogsaa har paa vort
program. Og vi vil arbeide for
den paa slik maate at kravet
i alle fald skal bli hørt klart og
sterkt.

Hvad kraft stor-venstre vil
lægge ind i arbeidet, kan man
gjøre sig en forestilling om, naar
vi gjengir nogle uttalelser som
faldt fra stortingsmand Peter
Larssen, da Olav Dalsbø holdt
foredrag i Balsfjord.

I kvalfredningssaken uttalte
nemlig Peter Larssen — i følge
meddelelse til os fra en av de
tilstedeværende — at man
maatte være forsiktig og gaa frem
med klokskap, Amtstingene her
nord har uttalt sig, og det vil
vel ha den største vægt. Reso-
lutioner, fattet paa folkemøter,
vil man der sydpaa helst op-
fatte som tilstillinger som ikke
har nogen værdi. Saadant kun-
de mere skade end gavne saken.

Det er rimeligvis paa den
samme »forsigtige» maate amts-
venstreforeningen stiller op kval-
saken.

Det 4de punkt i programmet
minder svakt om en av vore
saker. Mens vi vil, at statens
laanemidler utelukkende skal
sikres fiskerne, vil amtsvenstre-
foreningen bare ha »særlig hen-
syntaken til den virkelige fi-
sker». Javel, vi forstaar. Ven-
stre nænner ikke at utestånge
handelsmændene fra adgangen
til med statshjelp at konkurrere
fiskerne ihjel. Den maa være
hensynsfuld til begge sider.

Men da var det rigtignok like-
saa godt at la hele dette fare.
Det betyr saa ingen ting allike-
vel.

Om alle saker som findes paa
dette programforslag, gjælder
det at det er bare slike ting som
alle nordlændinger er eing
om, og som en hvilken som
helst tingmand vilde arbeide
for.

Rent selvfølgelig ting. Men
derfor hører de heller ikke
hjemme paa et politisk program.

Der er intet av dette som paa
nogen maate vedrører de vig-
tige sociale spørsmål, intet som
vilde bringe den ringeste letteste
i fiskernes og smaabøndernes
kaar.

Av dette programforslag kan
vi derfor læse os til, at stor-
venstre intet vil gjøre for smaa-
folket. Vi kan ogsaa læse os til
mere. At partiet ikke ejer en
eneste sak som det virkelig kan
kalde for sin ejendom. Men i
al sin betydningsløshet kaster
dog dette program et klart lys
over hvad for slags politik par-
tiet sværmer for. Naar det kan
opstille saa selvfølgelig ting
som disse, da svarer det fuld-
stændig til de synsmaater som
amtets nuværende stortings-
mænd følger.

For dem er det den høyeste
dygtighet dette at gaa i stor-
tingets ganger eller søke naadi-
ge samtaler med en av stats-
raaderne, at lirke og smaaputte
og tinge saa pent, saa at de kan
bringe med sig hjem en liten
naadesmule, en liten stump
»kommunikationer» eller et
stakkars navigationskursus.

Og til gjengjæld for det maa
de gaa med paa hvad de andre
vil, og være nøjsomme og be-
skedne.

Bakom hele denne lirkingen
og underhaandstingningen skim-
ter en hestebytter-politikken.
For at faa de andre med paa
en stakkars liten bevilgning til
Tromsø amt, maa de pent stem-
me for millionbevilgninger til
de andre.

Det er netop paa den maaten
vi er kommet ut i al den ødsel-
heten som begyndte med jern-
bane-kompromisserne og fortsat-
te med million-rullingen til
krigsgrøjerne.

Fra Olderdalen.

Gode »Nordlys».

Det er vist ikke ofte at du
faar høre noget herfra. Det blir
nu ikke saa svært denne gang
heller; men vil du ta til takke
med »dagens kost», og hvad vi
har at byde, saa — —

Det er med slit og møje og
klor og spark for mat og drikke
her, som mest alle steder, kanske
ikke mindre om ikke mer —
for marken er baade tør og
skral, og av sten og ur, hvilket
vi har i overflod — har det
endnu ikke lykkes os at faa
noget af i matfatet.

Men vi er nu ikke saa stor-
turvendes heller. Naar vi har
mat til dagen og lit i skapet til
den næste, saa er vi tilfreds,
særlig dersom det ikke skorter
paa tobak, og pipen ikke er alt-
for sur; men det kan vor taal-
modighet ikke bære. Og
hvad kvindfolkene angaar, saa
maa jeg si, at de er noksaa vel
tilfreds med sin stilling i livet.
Naar de har en stor kaffekjel,
en ditto kaffebeholder med rike-
ligt indhold, god og tør ved at
koke med, en stor sukkerklump
i skapet og fløte paa melkeboden,
saa er alt vel og bra. Da er de
saa snille og blide, som de kan
bli, og mangen tar sig da gjerne
en godt ladet pipe tobak atpaa
for at vise sin tilfredshet. Men
er kjelen for liten, eller sukke-
ret eller kaffen nær paa at kre-
pere, da vil jeg nok sandelig
ikke indestaa for godt vejr alle-
steds. Det er nu saa med mange
av de kvindfolkene! de taaler
noksaa lite motgang.

Bøker og blade, litteratur og
oplysning i det hele, interesserer
man sig mindre for her. Jeg
kan med god samvittighet si, at
oplysningen staar svært langt
tilbake. Kan en kløre i sig saa
meget av bøker, at en slipper
frem til konfirmation, saa er
det bra, og kan en ikke, saa
faar en tusle, til præsten er
nødt til at konfirmere vedkom-
mende.

Og hvad er grunden, kan en
vel spørre. Ja, den kan nu være
saa forskjellig. Men først og
fremst maa man ta i betraktning,
at det her ikke er mindre end
tre sprog, lappisk, kvænsk og
norsk, om jeg kan kalde det
siste saa.

Av disse er igjen et av de to
første barnas morsmaal, medens
norsk bare er en biting, hvorav
man plugges ind lit saa av og
til, medens man gaar paa skolen.
I et saadant virvar vet
man jo ikke hvad som er det
retmæssige. I de lange og sure
aar barna gaar paa skole lærer
de nok lit; men det de lærer
er paa norsk, og det er kun en
brøkdel av det hele de langt
om længe kommer til at forstaa.
Og det skal ingen forundre sig
over. Det er saa naturligt som
det kan være.

Skulde du eller jeg ha begyndt
paa franske eller engelske sko-
ler, eller la os ta lappiske og
kvænske, saa hadde man faat
set, hvor store kundskaper vi
hadde sittet inde med ved sko-
lens slut. Vi hadde nok blet
tomme og blanke baade her og
der. Dertil er mange forældre
saa plent likegyldige, om barna
lærer noget eller ej. Det siste
er heller ikke noget godt plaster.

Saa kunde vel en igjen kan-
ske stille det spørsmål: »Hvor-
for ikke gi barna opplysning paa
sit eget sprog, saa det kan lære
noget?» Ja, hvorfor ikke det?
Nej, for det vilde ogsaa ha sine
følger. Først bør vi nu avsides
føre, og skulde vi saa fjerne nor-
sken fra skolen og ikke ha den
minste paavirkning fra norsk
side, saa blev det vel paa en
maate endda værre. Da maatte
jo folk her faa sit eget styre og
sine egne lover og bli en nation
for sig selv boende indeh norsk
grænse. Ikke blev de nordmænd,
ikke svensker og ikke russere.
Saa længe landet er norsk, maa
ogsaa opplysningen være paa norsk
— alt det andre, om ikke men-
neskene er det. Men den som
vokser op, faar lide under en
mangelfuld opplysning, fordi det
er saa.

Men hadde derimot forældrene
set paa sit barns beste og lært
det lit norsk, til det kom paa
skolen, saa var vi straks over
det værste. Vel kan de fleste
selv lite norsk; men saa meget
kan de jo, at de kunde ha lært
dem noget. De kunde da i det
minste lære sit barn saa meget
norsk, til det kom paa skolen,
som det kan, naar det gaar bort
fra den; for det falder meget
lettere for barna at lære en ting
hjemme end borte. Saa kunde
man bygge videre paa skolen og
komme saa meget, meget længer
med opplysningen. Naar barna
var voksne og skulde ut i ver-
den, fik det smake frugterne og
se, at de var gode. De vilde da
kunne greje sig langt lettere og
komme sig længer frem og er-
indre sine forældre med den
ærbødige tak for den vesle,
men for dem saa gode arv de
hadde faat. Ja, mit syn paa sa-
ken er simpelthen det, at det
skulde være fædres og mødres
pligt at lære sine smaa norsk.
For vi kommer saa langt, kom-
mer ikke opplysningen til sin
fulde ret — til det, den er be-
stemt til at være.

—a.—

Fra rejsen.

V.

Jeg maa nu se til at bli fær- dig med disse rejseskildringer.

Vi rejste altsaa mandag aften nordover med hurtigruten. »Vesteraalen» er et skip som ofte har faat knub og onde ord, og rar er den heller ikke. Den har i alle fald to store lyter. Foruten at være en væmmelig slingrebøtte er den altfor rikelig forsynet med kakelakker i lugarerne. Jeg var træt, saa jeg snart foretrak at sovne ind trods alle kakelakkerne; men min kone blev liggende og følge de krypende væsener paa deres vandringer op og ned over væggen.

Saa er det da bare foredragene i Tromsø jeg har igjen at fortælle lit om. Først efter det andet foredrag blev der lit ordskifte. Jeg hadde blandt andet ogsaa talt lit om retsplejen og sakførerne. Jeg sa, at den nuværende rettergangsmaate i straffesaker i det hele og store er bra, hvis bare ikke juristerne fordærvet den for os. Navnlig pekte jeg paa hvorledes paatalemyndigheten gjennemgaaende blir utøvet slik, at der ikke kan sis at være like ret for fattig og rik.

Stærkest angrep jeg dog rettergangsmaaten i borgerlige saker. Jeg paaviste, at den er en eneste meningsløshet og et fuldstændigt vrægebillede av retspleje.

Efter foredraget tok statsadvokat Urbye ordet. Da han laget sig i stand ved at kaste yterfrakken av sig med en bevægelse som ret gav uttrykk for kamplyst, gik der et uvilkaarligt smil gjennem hele forsamlingen. Denne bevægelse fremkaldte med en gang minderne fra lagmandsretten.

Statsadvokat Urbye begynde med en hel og uforbeholden tilslutning til alt hvad jeg hadde sagt om den borgerlige retspleje. Han medgav, at tilstanden nu var utaalelig. Han indrømmet, at det var aldeles rigtigt, som jeg hadde sagt: Den som ikke har penger, faar ikke ret.

Hvad han vilde imøtegaa, var mine uttalelser om paatalemyndigheten. Og det var da nærmest sig selv han her vilde forsvare. Han mente, at han aldrig hadde gjort det vanskelig for smaafolk at faa ret. Han paastod endog, at han netop søkte at hjelpe smaafolk.

Nu vilde jeg selvfølgelig ikke la ordskiftet springe over til at bli en tvekamp mellem statsadvokat Urbye og mig om hans utøvelse av paatalemyndigheten. En slik tvekamp har vi jo før en gang utkjempet der hvor det netop var det rette sted til det. Og i »Nordlys» fremlægger jeg jo tit og ofte saker som kaster lys over den ting. Her gjaldt det et ordskifte om politiske spørsmål, og det var derfor noget som laa helt i utkanten at ta op striden om hvorvidt statsadvokat Urbye har utført sin gjerning paa rette maate.

Jeg nævnte, at det kunde være fristende nok at ta frem eksempler fra min personlige erfaring, men at jeg allikevel utelukkende vilde holde mig til eksempler

paa hvorledes paatalemyndigheten utføres utenfor Tromsø og Finmarken. Jeg paaviste, hvorledes paatalemyndighetens jurister utvilsomt maa sis at være bundet av sin klassefølelse, hvor ofte det hænder at saken blir henlagt, hver gang det gjælder en fattig mands klage, men hvor ivrig der gaas frem, om det gjælder en forgaelse fra smaafolks side.

Efter at dette spørsmål var utkjempet, blev der et kort ordskifte om enkelte sider ved selve socialismen. Navnlig blev der talt lit om arve-spørsmålet.

Paa det punkt hvor jeg helst vilde hat et oppgjør, var det umuligt at faa nogen motstander ut paa kampplassen. Jeg hadde i mit foredrag gaat alvorlig i rette med venstre, og skildret hvilken forvandling der i de senere aar var foregaaet med partiet. Jeg fremhævet stærkt, at smaafolk ikke hadde noget at haape fra den kant, og at der maatte et selvstændigt arbejderparti til.

Men ingen av venstres trofaste mænd hadde et eneste ord at si hertil.

Det var underligt. Vistnok er det vanskelig nok at forsvare et slikt parti. Dertil er det sunket altfor dypt og har for mange misgjerninger paa sine skuldre; men det burde da været forsøkt. Det maatte da gjøre et altfor daarligt indtrykk, at saa stærke ord skulde lyde uten at bli imøtegaaet.

Nat til torsdag var vi da hjemme igjen. Paa »den stridbare ø», som visse folk ynder at kalde den. Kan ellers ikke egentlig si jeg mærker stort til det. Tværtimot smaker det altid godt at være hjemme igjen, naar en har været paa farten en stund. Al larmen og braaket, som motstanderne opfører efterpaa paa de forskjellige steder jeg for, lyder her saa fjærnt og dæmpet ind til mig, saa at det bare blir morsomt. Det er jo bare sunde og gode tegn paa at der er liv i lejren.

Jeg førte nu med mig hjem et sikkert indtrykk av at vor sak staa utmærket. Den store strømvending, som maa til i vor politik, er allerede foregaaet her i amtet. Der kan ikke være tvil om at sejren tilhører os.

Men fortsat arbejde maa der til. Utredning og oplysning. Stillingen er jo slik nu, at smaafolkets fiender forstaa, at de for altid vil komme til at tape sin magt, naar de nu blir overvundet.

Derfor blir deres kampmaate ogsaa derefter.

Den kommer vi aldrig til at ta efter. Al denne mistænkeliggjørelse og personlige nedraking, som kapitalisterne her oppe har sin styrke i, alt dette med at gaa underjordiske vejer, skal de faa lov til at beholde for sig selv. For det forslaar ogsaa saa lite. Grej, aapen kamp og ærlig utredning viser sig altid at være det som fører frem til sejer.

Jernbaneulykke i Narvik.

Forrige fredag blev en haandværker i Narvik, som fulgte med grustoget, overkjørt og dræpt ved en avsporing.

Sørfjordens skatteligning for aaret 1903.

Sognets 175 skattytere ses at ha en formue av kr. 160 000 og skatbar indtægt av kr. 43 210. Der betales 8 kroner av hver 100 kroners indtægt og 2 kroner av hver 1000 kroners formue. Følgende betaler en skat av over kr. 30.00 avrundet til hele kr.

	Formue.	Indtægt.	Skat.	Dir. skat.
Grdbr. og lærer Botholfsen Svendby	3100	1325	75	10
» Andor Brose, Bensnes	—	725	37	
Handelsmand Petter Giæver, Gjøvik	25500	4625	391	81
Grdbr. J. Albert Johansen, Hjeldnes	1400	550	35	
» Nils Nilsen, Olderbakken	1100	800	35	
» Lars Nilsen, Lerbugt	1400	650	35	
» Hans H. Kristiansen, Holmebugt	5000	675	30	
» Peder G. Kristiansen, Holmebugt	4800	800	46	
» Tobias Johnsen, Hundberg	800	700	32	
» Ole A. Mortensen, Sørstrøm	1700	650	35	
» Henrik Pedersen, Stordal	1000	625	32	
» Isak Henriksen, —	1500	675	32	
» Nils Larsen, —	4100	625	30	
» Eilert Hansen, Skognes	1800	825	42	
» Hans K. Hansen, Skognesbugt	1500	750	37	
» Nils P. Nilsen, Labugt	900	650	34	
Kirkesanger R. Hansen, Sjursnes	2400	1700	94	16
Grdbr. Svend Larsen, Lavangen	4200	700	39	
» Nils G. Johansen, —	2200	600	38	
» Ole Tomassen, Skarmok	4000	875	57	
» Lars Tomassen, —	2200	825	34	
Handelsmand T. Olsen, —	200	725	32	

Alvorsord.

Følgende alvorsord, som vi haaper vil finde gjenklang i arbejderforeningerne utover det hele land, utsender »nitram» i »Arbejdsmanden» til sine kammerater:

»Naar jeg læser fagbladene, saa træffer jeg i den siste tid ofte paa følgende beslutning, der er mig en stor glæde: Det besluttedes ikke at servere berusende drikke under festen. Naar saadanne beslutninger fremkommer saa er det, fordi at organisationen begynder at forstaa, at drukkenskapen er landets ulykke og folkets farligste fiende. Her hos os er det omtrent saa, at foreningen faar skyld for alt det som galt er. Om en mand drikker op sine penger saa kone og barn sultefodres, saa kan man faa høre at foreningen og bestyrelsen har skyld deri. Selv om man ikke har berusende drikke i lokalet eller foreningen, saa er det nok med ét fyldegang inden en fagforening til at den taper sin agtelse paa stedet, og da det altid er dem, hvis største glæde det er at faa en flæk paa organisationen, saa vil jeg si til alle foreningsstyrer:

Væk med rusdrikken! Skal vi holde fest, la os være ædrue, saa vi kan tænke det som ret og nyttigt er, og vi vil derved vinde tænkende menneskers sympati, spare vore penger og ha vore klær og vor helse i behold, som ved drukkenskap ofte lider ilde.

Da jeg er vis paa at faa medhold i disse bemærkninger sender jeg dem ut til eder, I solidariske brødre i arbeidet for organisationens renhet paa dette omraade, og ønsker at motstandernes løgn maa komme over deres eget hode.

Venstre før og nu.

En besynderlig fyr denne X. fra Lenvik. I bladet »Tromsø» nr. 89 kommer han og fortæller mig at han mærker at være kommen ind paa fiendtlig grund ved at se mit inserat i »Nordlys» der gik ham imot. Han gaar over grænsen, over fiendtligheter, faar en tirajørsalve fra en av sine egne hjembygdinger, men mærker først, at han er kommet ind paa fiendtlig grund ved at se mit opsæt i »Nordlys»! Naar han tillægger sig selv en saadan mangel paa begripelse, kunde jeg være fristet til at opta defensoratet kontra ham selv, dersom ikke hans stykke hadde været saa fuldt av vriderier som det er. Dette gjør at et ordskifte ikke vil kunne bli saa nyttigt som det efter min mening burde bli.

Naar jeg har erklæret for Dem hr. X. at jeg før har været ivrig venstremand, da betyder det ikke at jeg har været med at trække fælden av folket, fordi jeg aldrig har været med i de avgjørelser, der berører fælden det minste gran.

At jeg ikke har været med i avgjørelserne kommer vel nærmest av at jeg ikke har lagt skjul paa mine socialdemokratiske meninger. For de toneangivende har slike meninger ikke været til behag. Jeg beklager mig ikke over dette, da det er mig saa vel kjendt at personer med stærkt utprægede meninger ikke er velseende undertaken hos socialdemokraterne.

Naar venstrepartiet i saa lang tid faktisk har hat flertal her i landet, saa viser i k k e det netop at folket har hat fuld tiltro og hengivenhet til partiet, men meget mere at folket ingen anden steds hadde at fly hen. Dette kom klarest for dagen, ved den store tilstrømning, da socialdemokratismen satte dørene paa

vid væg. Dersom De hr. X. og flere med Dem ikke tror dette endnu, saa vil De faa se mere.

De fabler forøvrigt om at naar socialisterne er »frosset» ut av venstrepartiet, da vil det bli rent igjen. Den tid partiet var det rene venstre, da var det som vi alle vet, demokratisk saa at si til fingerspissene. At De hr. X. fra Deres standpunkt vil kalde de demokratiske elementer inden venstre for urene, det veier ikke stort inden rækkerne av det kropsarbejdende folk. Det rene venstre som blir igjen naar socialisterne har fjærnet sig eller er frosset ut som De sier, blir da disse som trods sit forhenstående demokratiske sindelag, nu jager efter embeder, ordener titler, uniformer og alle andre ting som gir ydre glans og magt. De vil vistnok fra Deres standpunkt kalde den del av partiet for det reneste som — for at ta et par eksempler blandt mange — har faat forarbejderne ved den paatænkte folkeforsikring til allerede at koste 250 tusen kr. De vil ikke anse det for urent at et eneste kommittelem allerede har oppebaart kr. 50 000 Dette er mere end en almindelig bonde- mand kan tjene al sin levetid om man ogsaa vil regne hans arbeidsaar til 50. Naar et av departementene gir en privat sakfører anledning til at tjene 6000 kr. for at skrive en kjøpekontrakt, — mere end en bonde eller fisker kan tjene i seks aar, da er det vel efter Deres »rene» smak? Departementene har vel jurister nok som kunde utføre et saadant arbejde, men da blev jo statskassen sparet for denne utgift og hvad skulde det tjene til? Bønderne, fiskerne og arbejderne har tid til at fylde statskassen igjen. De er jo mange om det og til dette er de saa vel skapt.

Om stortingsmand Horst fra Tromsø er det nylig sagt — navnlig nu efter den siste finansdebat i vort storting — at han er blet en »reinspika» demokrat. Jeg vilde gjerne værne den første til at byde ham velkommen tilbake til gamle tomter. Jeg formoder at hans temporære utfarter med det ledende venstre paa dets irgange ikke altid har været ham udelt behagelig. Det vil ha lite at si om De hr. X. lykønsker venstrepartiet med utrensningen.

Endelig skal jeg faa lov til at gjøre Dem opmærksom paa hr. X. at jeg ikke egentlig har tat mig for at skrive dette som noget jeg fandt fornødent at imøtegaa Deres opsæt med. Jeg har set mig om efter en anledning til at redegjøre for min stilling til venstre før og nu. Denne er det De har git mig, og jeg vilde ikke undlate at benytte den i den utstrækning som her er sked.

Olav Dalsbø.

Fængslet grosserer.

Grosserer Math. L. Skotvedt i Fredriksstad har gjort opbud. Under dette er det kommet op at han har villet tilvende sig trælast for 12 000 kr. og dra det væk fra boet. Han er meldt og fængslet. Forhøret holdes for lukte døre.

Tak for hjælpen.

Hr. Mikal Bell Finsnæs.

I amtsvenstreforeningen som for anledningen var tillavet paa Finsnæs, gav De fiskerne en fin attest. Fiskerne var saa dumme, sa De. Jeg er ogsaa fisker og tror at de dumme fiskere De omtaler, kun eksisterer i en dum handelsmands hjærne.

Tak hr. Bell for komplimenten; men husker jeg ikke fejl, var det blandt fiskerne De mest tumlet Dem da De kom nordover, saa vidt erindres, med skræppen paa ryggen.

De har altsaa glemt at De gang paa gang tømte skræppen utelukkende blandt fiskerne som kjøpte av Dem og gjorde Dem til en velstaaende mand.

Skammer De Dem ikke for at gi den klasse mennesker en saadan attest, som har fød og klædt Dem, om ikke direkte saa dog indirekte og gjort Dem antakelig til en nu vel økonomisk stillet mand. De kastede skræppen og gav den en god dag, og blev bestyrer i handelsforeningen i Sørrejsen. Da foreningen ikke kunde bruke Dem længere begyndte De atter med handel for egen regning, atter vilde De ha med de dumme fiskere at gjøre.

Jeg sa foran at De forlot skræppen, men fiskerne, nej, dem hverken kunde eller vilde De forlate, antakelig av den grund at De ikke dugde eller forstod Dem paa fiskeri, og kanske ikke paa noget andet heller. De trængte altsaa atter at ty til fiskerne for at holde smalhans fra gaarde. De fandt kanske ogsaa ut at fiskerne kunde tilvejebringe kapital, mens De selv kanske ikke formaadde andet end at forøde kapital, saa den stand burde De, om ikke for andet saa dog for anstændighets skyld tale mere fordelagtigt om. Hvis ikke, anses det for at være nonsens.

Det later til hr. Bell, at De i den senere tid har tilegnet Dem adskillig praksis og erfaring i fiskeri og kvalfangst der paa Finsnæs. I alfald optraadte De som saadan i den tillagede amtsvenstreforening, hvori De kom Hjort nær i bedømmelsen av kvalfangsten. At De optraadte som en ren efterplapper av Hjort, tror jeg ikke; men at dere begge forstaar dere like meget paa kvalfangstens skadelighet, det tror jeg. Man vet og av en tredje mand som antakes at forstaa sig omtrent like meget paa saken, som for eksempel en svensk fjældlap ved navn Anders Person Wasara. Han har og lit praksis i fiskeri og kvalfangst.

Kunde dere nu bare faa fiskerne med den praktiske erfaring til at tro paa dere; men fiskerne er sikker paa at de hr. Bell og Hjort, ikke forstaar sig mer paa kvalfangstens skadelighet for fiskerierne end en kat forstaar sig paa hvad maanen er gjort av, og det skal slet ikke forandre os fiskere; De og Hjort er jo ikke fagfolk i fiskeri.

Man sier gjerne naar et vigtigt arbejde skal paabegyndes: Her maa fagmænd til. Men i

fiskerfaget nej, stop, sier Hjort og Mikal Bell. Kom ikke her, selv om dere fiskere er fagmænd i dette fag. Saadan kan og en fjældlap si om han ikke forstaar sig det ringeste paa saken. Hvis noget kan kaldes tul maa det være at De hr. Bell kaster Dem over ting De ikke har det minste begrep om eller forstand paa, men ene og alene Deres tomme hjærnespind.

Stormanden er vant med og vil endda at mængden skal tro alt hvad han finder paa at fortælle, selv om han finder paa at si, at han ser en jente paa maanen, men gjør han det ikke, vil han dog at folk skal tro ham.

J. G.

Hr. dr. Alfred Eriksen, Karlsø.

De bedes herved godhetsfuldt gi oplysning om følgende:

1. Har jeg nogen gang bedt Dem, eller paa anden maate henvendt mig til Dem for at faa istand klage over nogen?
2. Har jeg nogen gang konfereret med Dem for at faa istand klage over Pétter Giæver, Gjøvik?
3. Har De noget fuldt indblik i hvad jeg har klaget Giæver for, og i det hele hvad saken drejer sig om?
4. Har De set de papirer hvorpaa jeg støtter min klage?

Ovenstaaende spørsmål ønskes snarest besvaret, for at redaktøren av bladet »Tromsø« kan faa det overrakt som en plasterlap paa sin onde samvittighet. Helgø den 12 novbr. 1902.

Waldemar Figenschou.

Til alle spørsmål svares nej. Jeg har saa lite kjendskap til den omhandlede sak, at jeg ikke har kunnet danne mig nogen som helst mening om den.

Alfred Eriksen.

Lars Valeberg.

Paa et av Kristiania sykehuse døde der den 31 oktbr. sistleden en mand, om hvem der kunde skrives en av disse uhyggelige biografier, der gir et indblik i hvor megen uretfærdighet og skurkagtighet der kan foregaa under lovlighetsens maske inden vore samfund og disses retspleje.

Det var Lars Iversen Valeberg, født 1836 i Sogndal i Sogn, hvor han engang sat som ejer av en av Sogns største og værdifuldeste land- og skogejendomme, men som har tilbragt de siste 6—7 aar av sit liv her i byen, hvor han opholdt livet ved at utføre sjauerarbejde av forskjellig slags. Han aad dog sit eget brød hele tiden indtil han blev syk og maatte lægges ind paa sykehuset. Ti han var ædruelig og ordentlig til enhver tid; men smaat og tarveligt hadde han det.

Hvorledes kunde det da gaa til at den engang saa mægtige bondemand skulde leve sine alderdoms dager i slike fattigslige kaar, al den stund han altid hadde været en ordenens mand?

Jo, i sin hjembygd blev han ute for et komplot av sakførere

og lensmænd, der først narret ham ved at anstille sig som venner, for saa bakefter at kaste sig over ham som gribbe og ruinere ham paa ære og gods. De plukket ham for hans store ejendomme; og under den lange kamp som herunder utspiltes, fik de ogsaa drive ham ind paa uveje, for saa siden at faa ham dømt og straffet.

(»Giv agt«).

Fra Lyngen.

Søndag den 9 november d. a. avholdtes folikskommisærvalg i Lyngen til valg av en folikskommisær istedet for Ole Thomassen, Sørfjorden, som nu er eget valgdistrikt. Valgt blev gaardbruker Lars A. Pedersen Pollen, og gjenstaaende er lensmand Rivertz Karnæs.

Amtsmøtet.

Møtet til dannelselse av amtsorganisation for arbejderforeningerne maa utsættes til **onsdag den 10 desember kl. 10 form.**

Dette har været nødvendigt, fordi der ellers ingen kunde møte fra Harstad.

For lukte døre.

Det er paafaldende, hvorledes det i den senere tid er blet skik at holde forhørene for lukte døre, saa snart det gjælder en av de bedre stillede. Saaledes kan vi i farten nævne 4 forskjellige saker av denne art, byfoged Rolsted, oberst Fejring, bedragerne ved skattefogedkontoret i Kristiania og grosserer Skotvedt.

Det er i strid med en av grundtankerne i juryloven; men det er jo en god gjennomførelse av juristernes gamle grundsætning: Likhet for loven er der ikke. Gjælder det en fattigmand, brukes der aldrig lukte døre uten naar det gjælder sædelighetssaker.

(Indsendt.)

Bladet »Tromsø«

er sikkert av de blade, som i tidens løp har utviklet sig til at bli mest stik imot det dets stiftere og velyndere fra først av hadde tænkt sig.

Det var »Stiftstidende«s særlige partiskhet for de store handelsmænd, som avfødte »Tromsø«. Men hvad ser man nu? Ingen brændevins eller bedragerisk handelsmand kan vente sig en varmere forsvarer end redaktør Steinbø. Han kan sikkert ikke skrive bedre end han skrev om handelsmand Helberg baade før og efter at lagmandsretten hadde stemplet ham som bedrager. At han maatte frem og forsvare de for bedrageri eller falskneri anmeldte handelsmænd Figenschou og Giæver, Gjøvik følger av sig selv. Noget maatte han jo gjøre for al den alkohol og andet, som særlig den siste har øslet paa ham. Men her kan han lèt gjøre Giæver en bjørnetjeneste. Ingen vet bedre end Giæver, at hans sambygdinge i anledning av Steinbøs skriverier let kan komme med oplysninger, hvis følger kan bli noksaa skjæpnsvangre.

Letvinten til sjøs?

Efter at Letvinten som landkrabbe hadde forsøkt sit frisind en stund vilde han ogsaa forsøke sin lykke paa sjøen.

Med et længselsfuldt langt ansigt, en halv flaske bittert i lommen og desuten en daarlig mave gik han med dampskipet »Sandviken« fra byen direkte til skjærgaarden, hvilket for ham antakelig betød »en langfart«.

Her saa han mange rare ting, og bl. a. et hus, hvorav der ikke kom røk, en kvejte, en skrøpelig kal som daarlig kunde tælle penger, og hans siste og største syn var da han fik se en patriark.

Alt dette kunde hans daarlige mave ikke fordøje, hvorfor han av sit lille forraad maatte tilsette denne med en (?) liten bittert, og efter en større del gjenfordigheter kom han lykkelig og vel tilbake til den for ham saa kjære by.

Der sendtes øjeblikkelig telegram til det geografiske selskap i London, og i aviserne vrillet det av reiseberetninger, men fra stortinget saas ikke et ord om at han skulde faa nogen understøttelse for levetiden. (Det er forresten saa likt venstre).

Han holdt sig derfor tilbake en tid; men lysten blev ham for stor, og da han saa for anden gang la avgaarde, sa han farvel med slægt og venner og stanset ikke før han var paa Tønsnæs.

Paa dette sted skulde han efter eget sigende bli sjælden godt beværtet, og rigtig for at vise sin tak herfor, skrev han efter hjemkomsten om »Fyrvogterens datter«.

Efter denne tur ses han ikke at ha været ute paa en lang tid og mange paastod at han antakelig lik Nansen vilde leve med sin Eva i det jordiske paradys, men deri tok de grundig fejl.

Man har ikke ordentlig faat Sverdrups bruk paa det tørre, for man hører at Letvinten er under opsejling, og det meddeles at han paa en noksaa høj breddegrad har paatruffet en kvitteret regning og en retssak.

Dette er jo meddelt med en del forbehold, saa man videre avvænter nærmere oplysninger.

I 1884 skulde der ogsaa i Nordsjøen drive en regning der var ganske farlig for skipsfarten, men til alt held sejlte ikke Letvinten i den tid, ellers kunde der sked en ulykke.

I den senere tid har derimot altid paatrufne vrak blit offentliggjort i tide. Bare nu denne tur vil bringe ham like stort utbytte som hans første, saa hadde man ialfald lit igjen for utrustningen, og desuten vilde jo landet opnaa en del ære av denne langskjægede viking, men en ting er sikkert at et kors faar han denne gang, enten storkors eller volta-kors eller idetminste et gravkors.

Amtmanden: Saa vidt jeg vet, maa man være aktieejer.

Hvorledes amtmænd kunde gi et slikt svar, er os uforstaaeligt. Det var en fuldstændig uriktig oplysning. Derimot har vi lettere for at forstaa hvorfor han svarte slik.

Vore foreninger.

Harstad arbejderforening holdt møte søndag. Til formand valgtes værkstedarbejder Sivertsen. Til næstformand værkstedarbejder Karlsten. Øvrige medlemmer av styret blev værkstedarbejder Udnes, Halsebø og kjøpmand Sparbo.

Nordmo arbejderforening (Maalselven) holdt møte lørdag 8 november. En hel del mennesker møtte op, og der syntes at være stærk interesse i forsamlingen for den nye politiske retning. Det later til at folket er blet kjed av at leve paa venstres løfter.

Der vedtokes lover for foreningen og valgtes styre. Til formand valgtes Mejer Foshaug. De andre medlemmer av styret blev John Løvberg og Edv. Mohind. Til utsending til amtsmøtet i Tromsø valgtes Mejer Foshaug. Der vedtokes at avsætte 5 kr. av foreningens kasse til rejsutgifter for den valgte.

Derefter vedtokes, at foreningens styre avfatter en protest mot den paatænkte landbruks-skole for amtet og sørge for at samle underskrifter og indsende den til herredsstyret.

17 nye medlemmer indtegnes i foreningen.

Barnelik.

1 barnelik er fundet i Kristiania.

Posttyverier.

Nylig blev der øvet posttyveri mellem Strømstad og Kornsjo. Den gang blev utbyttet ringe. Nat til forrige torsdag øvedes der ved samme sted et nyt posttyveri. Ved fremkomsten til Kornsjo opdaget postførerne, at postsækkén til Sverrige paa ny var stjålet. Værdiposten var tat.

Paa hjemvejen til Strømstad blev postføreren atter utsat for et overfald. Bak vognen hørtes larm, og da postførerne avfyrte nogle skud, blev der skut igjen.

60 øre.

Fra nu og til aarets utgang koster Nordlys, frit tilsendt, 60 øre.

Da der har været saa stor tilgang av nye tingere, er oplaget for oktober maaned medgaaet.

Bekjendtgjørelser.

Indbydelse.

Tromsø amts arbejderforeninger indbydes til møte i Tromsø onsdag den 10 desember dette aar kl. 10 formiddag til dannelselse av en amtsforening.

Til behandling foreligger:

1. Vedtakelse av love.
2. Valg paa styre.
3. Avgjørelse av spørsmålet om avsendelse av en deputation i kvalsaken.

Opgave over foreningernes medlemstal bedes medbragt.

Dr. Alfred Eriksen.

Amtmand Strøm.

I den nylig utkomne amts-tingstidende læses, at ordfører Johannesen forut for valget paa direktør i amtets dampskipsselskap spurte om betingelserne for at bli valgt.

Folkets hjerter.

Fra amerikansk ved Augusta.

— »Menneskevennen« —

(Slutn. fra nr. 88).

»Vor bryllupsdag? Naa saa! Hun vendte tilbage til skorstenen. »Hvad bringer dig til at tænke paa den for første gang i disse tredive aar?»

»Det er ikke første gang; men — det er vanskeligt at tale. Nu har jeg fundet hvad mit hjerte vilde si.«

I taushet læste hun brevet som han gav hende; saa la hun det stille ned paa bordet og saa over til ham.

»Det har ikke set ut slik for dig og mig,« sa han med mje. »Jeg tror jeg har ment det saa — herinde; men nu ser jeg, at det er bedre — at tale ut. Er det for sent?« Hans stemme var meget alvorlig.

Konen strakte ut sin knoklede haand og la den paa hans.

»Du har været en god mand mot mig,« sa hun. »Og nu vet jeg det.«

En stor fred faldt over stuen og der laa en straalglans over brevet, da de saa paa det gjen-nem sine taarer.

Derefter læste andre brevet, og de laante det videre, indtil hele bygden hadde læst det. Det var tause, jævne folk, og brevet uttrykte for dem de dypere følelser som ofte dunkelt hadde rørt sig i deres hjerter.

En stærk ung mand bragte det til en pike som han længe hadde elsket uten at turde fri, og han la det i hendes haand. Hun læste det, og deres øjne møttes. Han sa ømt hendes navn, og han trængte ikke at si mere.

Der var en anden, en vilter, tankeløs pike, som i al hemmelighet tok brevet og snek sig med det over markene under de klare stjerner for at møte en som kaldte sig hendes kjæreste. Til ham viste hun brevet, og

hun saa spændt paa ham, mens han læste det ved lyset av en fakkel.

Han lo, da han gav det tilbake. Da gav det et ryk i hende, hun vendte sig og gik fra ham. Hendes pute blev vaar av taarer den nat, og hun møtte ham aldrig mere under stjernerne.

Brevet kom til en taareløs, under slaget av et uvæntet tap. Hun læste det og graat.

»Det er som et bud fra ham,« sa hun. »Det vilde han sagt om han hadde kunnet.«

Hendes venner undret sig; for de viste, at den døde mand hadde været ond mot hende; men hun husket kun blikket i hans øjne, da han først hadde set paa deres barn, og hun graat over brevet og var trøstet.

Saaledes gik det fra haand til haand og dømte alle som læste det. Hvorsomhelst det fandt ren kjærlighet i hjertet, løste brevet op, saa den kunde ytre sig i ord i et ukjent tungemaal.

Efter mange uker bragte en til bygden en gammel avis, hvori der stod, at en belønning utlovdes til den, som kunde bringe tilbake en tapt pose. Av dagen saa de, at det maatte være den, som var fundet av den gamle mand, og de som var blitt glade i brevet, kom sammen for at raadslaa om hvorledes de skulde sende det, saa ejerinden kunde faa vite, hvad det hadde været for dem. De ønsket ikke nogen belønning; de ønsket at takke hende; men da de var lite talende folk, visste de ikke hvad de skulde si.

Saa gik hun, som hadde elsket og tapt, ut i den lille have og plukket en blomst. Den la hun i et stykke papir og la den ind i brevet. »Hun vil forstaa,« sa hun. Manden ristet paa hodet; de nært til; men da de ikke kunde finde noget bedre, blev posen lukket og sendt avsted.

Til sist holdt den kvinde som digteren hadde elsket, atter brevet i sin haand; men i hendes

hjerter var en stor, vild smerte. Det var kommet tilbake van-helliget av andres blik, krøllet og smusset av mange fremmede hænders berøring. Hendes brev!

Selve utenpaaskriften var flækket. Hun saa nøjere paa den — det saa ut, som en taare var faldt paa den. Med en ny tanke tok hun ærbødig brevet ut. Det var næsten gaat istykker i sammenlægningen. Inde i det laa den lille blomst i et papir for ikke at smusse brevet til. Det var en stedmorsblomst.

Kvinden saa længe paa blomsten og paa mærket efter taaren paa omslaget; saa la hun brevet sammen igjen med stedmorsblomsten mellem de kjære ord, fulde av kjærlighet, og hun lænte sig tilbake for at hvile. Hun visste nu, at hendes digter endelig hadde opnaad hvad han ønsket. Gjennem sin kjærlighet til hende hadde han naad folkets hjerter.

Brandforsikringsselskabet

Norden

— stiftet 1867 —

Grundfonds . . Kr. 3 100 000

Reservefonds . . 550 000

overtager alle Slags Forsikringer mod Ildsvaade i By og paa Landet ved Selskabets Agent i Lyngen: Lensmandsfuldmægtig Knut Egge.

Dygtige Agenter antages hvor Selskabet ikke tidligere er repræsenteret.

Send kr. 7.50

saa faar De fragtfrit tilsendt en sæk gode sydlandske poteter fra Joh. Anderson, Tromsø.

Skiffersten!

Uden mellemmand faar man varen baade bedst og billigst.

Kjøb derfor skiffersten til dine hustag direkte fra Nordreisens stenarbeidere. Spørgsmaal besvares og handel afsluttes for arbeiderne ved

O. M. Gausdal,
Sørkjosen pr. Tromsø.

Den syge, som er lidt fornuftig, kjøber kun Fredings Bælte; disse bruges uden Syre og helbreder i kort Tid mangfoldige Sygdomme. Damer, som lider af Tand- og nervøs Hovedpine, helbre-des i Løbet af 2 — to Minu-ter. Skriv efter min nye Bog, sendes gratis og franko. Skriv til S. E. Freding, Torvgaden 30, Kristiania.

Snedker

H. Johannessen

Tromsø.

Alleslags Snedkerarbejder — polerede og simplere Møbel-Arbejder, Indredningsarbejde ud-føres godt og billigt.

Færdige pene Ligkister le-ve-res til billige Priser.

Alleslags Reparationer og Oppudsning af polerede Møbler udføres godt og billigt.

Værksted: Kristen Johannes-sens Gaard, Værftsgaden lige ved Skibværftet.

NORDLYS

— REDIGERET AV DR. ALFRED ERIKSEN —

Rikholdigt. — Grejt. — Alsidigt. — Letlæst.

Hvert nummer av NORDLYS indeholder 16—17 spalter læsestof. Altsaa adskillig over dobbelt saa meget som de andre Nordlandsblade.

NORDLYS bringer stadig en mængde originale stykker om de forskjelligste spørsmål og dagens begivenheter.

Utkommer 2
ganger i uken.
Koster 4 kr. aaret.

NORDLYS

Maa betales forut.
Koster 1 kr. fjerdingaaret.

I løpet av 3 maaneder har bladet vundet en særdeles stor utbredelse over alle strøk i hele Nordland og Finmarken og paa mange steder i den øvrige del av landet. Sendes nu stadig til over 250 forskjellige post-aapnerier og anløpssteder.

NORDLYS er derfor ogsaa det beste blad for avertissementer.

Mit færdige hjemmearbejdede skotøj

sælges til nedsatte priser. Turistkomager for damer, herrer og børn anbefales til billige priser. Utenbys ordre besørgeres hurtigst.

Som maal tages en gammel sko.
Skomager J. Lind, Tromsø.

Garveriet Viken pr. Harstad

(C. Wikstrøm)

modtager huder og sking til barkning og beredning.

Corn. O. Sørle, Finfjord

pr. Finsnæs

anbefaler Naumann's symaskiner, skomagermaskiner, trædemaskiner til billige priser.

Billige af betalingsvilkår.

NB. 5 aars garanti. Enhver bør kjøbe Naumanns symaskiner.

Fra 15de novbr. til jul

udsælger jeg til meget nedsatte priser min

store kurante varebeholdning

saasom: Dreestøier, frakketøier, uldstertøier, Nydalens fabrikkers anerkjendte kjolestoffer, schevioter og uldtøier.

Bomuldstøier, sirtser, tviller, bolstertøier, møbelsirts, lærreder, stout, sjerting og foersager.

Stort udvalg av uldgarn, bomuldsgarn, angola, java, filt, paategnede broderier med tilsvarende garnsorter, silke, fløiel, plüsch.

Færdige herreklæder, huer og hatter, skotøj, galoger, snesko for herrer, damer og børn, snorer, agramaner, silkebaad i stort udvalg.

Stentoi, Porselain og lamper i god forsyning.

Kolonialvarer saavel grove som finere billigst.

— God kaffe til kr. 1.10. —

Lager af italiensk, fransk og russisk traad, taug, snorer, anglis, forsener, indhalingstaug, oljeklær, tvistgarn, sæber,

— Margarin til fabrikspris. —

Melvarer fra Pienes anerkjendte møllebrug.

Jernvarer — Isenkram — Kortevarer

Julepræsent, juletræpynt, julelys, julekort i stort udvalg

Prøver og prislister sendes paa forlangende franko.

Da jeg kjøber mine varer af konkurrancedygtige firmaer, saa kan jeg levere varen billigst.

Udenbygds ordre maa være ledsaget af remisse.

Ærbødigt

Herman Christensen Bø
i Vesteraalen.

Harstad Uldvarefabrik

(Indehaver I. S. Aune

og S. Næskaar)

modtager uld og klude til rivning, spinning og vævning. Tøier til stampning, farvning, presning og beredning.

Naar arbeidslønnen overstiger Kr. 5.00 sendes den færdige vare portofrit tilbage til kunderne.

Reel betjening! Hurtig ekspedition.

God fortjeneste.

Da den nuværende kommissionær for Tromsø har faat anden post, er stillingen som kommissionær for »Nordlys« ledig.

Boer universalbalsam!

Bedste middel mod gift osv. faaes paa Skibotten marked hos fabrikkens rejsende. Kr. 2.25 pr. flaske. 5 flasker kr. 9. Narviks teknisk-kemiske fabrik, Narvik, Ofoten.

Ekstra solide

Falvogner, Langvogner, Haandvogner til billigste pris hos

Smed Gabrielsen,
Tromsø.

Skifersten

sælges fra Kai lige fra Kr. 3.00 pr. 100. Udmærket god laste plas.

Skiferbrudet Finby,
Skjervø.

KARLSØ BOKTRYKKERI
VED O. OLSEN.

Egils Saga.

Nials Saga.

Eyrbyggja Saga.

Laksdøla Saga.

Vatndølernes Saga.

I livfulde Træk skildrer Sagaerne for os de norske Hovdingers Stridigheder med Harald Haarfagre, hvilke førte til, at de forlod Norge og som Landnamsmænd grundede sig nye Hjem paa den hittil ubebyggede Ø langt ude i Verdenshavet; dernæst fortælles der om de islandske Stormænds Reiser rundt om i de nordiske Riger og deres Opdagelsesreiser til Grønland og »Vinland«; men især hører vi om Livet paa selve Island, om Feider, Retstrætter, Kjærlighedseventyr m. m. — Ny Udgave i fire Bind faas hos enhver Boghandler. Pris for hvert Bind 2 Kroner 50 Øre, indhunden 4 Kroner.